

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) แบบศึกษาภาคตัดขวาง (Cross Sectional Study) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้ยาสมุนไพรที่สั่งจ่ายโดยแพทย์แผนปัจจุบันในโรงพยาบาลอุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์และแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้ยาสมุนไพรในโรงพยาบาลอุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

1.1 แพทย์ในโรงพยาบาลอุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

1.2 ผู้ป่วย คือ ประชากรที่เป็นผู้ป่วยที่มารับบริการ ในแผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลอุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี และได้รับการสั่งจ่ายยาสมุนไพรจากแพทย์แผนปัจจุบัน ซึ่งมีจำนวนผู้มารับบริการในปี 2552 จำนวน 37,280 คน (สถิติจำนวนผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลอุ้มทอง ปี พ.ศ. 2552)

2. กลุ่มตัวอย่าง

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นแพทย์เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์แบบมาตรฐาน (Standardized interview) จากกลุ่มประชากรแพทย์ทั้งหมดในโรงพยาบาล จำนวน 12 คน โดยกำหนดตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งข้อมูลเชิงคุณภาพสามารถนำมาประกอบการวิเคราะห์ให้ได้ลักษณะการใช้ยาสมุนไพรในโรงพยาบาลอุ้มทองได้ชัดเจนขึ้น

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ป่วยเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามผู้ป่วยที่มารับบริการในแผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลอุ้มทอง และได้รับการสั่งจ่ายยาสมุนไพรจากแพทย์แผนปัจจุบันจำนวน 396 คน โดยการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามวิธีของยามานะ (Yamane. 1967, p. 886)

$$\text{จากสูตร} \quad n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ

- n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
- N แทน จำนวนประชากร
- e แทน ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้

ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดว่าความคลาดเคลื่อนในการสุ่มเท่ากับ 0.05

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ป่วยได้มาจากการสุ่มแบบสัดส่วนตามขั้นตอนของแต่ละแผนก (Proportional Stratified Sampling) ดำเนินตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. แบ่งกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) โดยแบ่งตามแผนกที่ผู้ป่วยมาขอรับบริการได้แผนกผู้ป่วยทั้งสิ้น 7 แผนก

2. คำนวณหาสัดส่วนของผู้ป่วยในแต่ละแผนก

3. ทำการสุ่มตัวอย่างผู้ป่วยด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

โดยสุ่มผู้ป่วยที่มารับบริการในแผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลอุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี และได้รับการส่งจ่ายยาสมุนไพรจากแพทย์แผนปัจจุบัน สุ่มตามเลขที่บัตรคิวที่ผู้ป่วยมารับยาจากการคำนวณได้จำนวนตัวอย่าง 396 คน จึงเพิ่มจำนวนขึ้นเป็น 400 คน เพื่อป้องกันการสูญหายในการเก็บแบบสอบถามกลับ ดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1

จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ป่วย จำแนกตามแผนก

แผนกผู้ป่วยนอก	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. อายุรกรรม	23,834	176
2. ศัลยกรรม	729	30
3. ศัลยกรรมกระดูก	1,031	30
4. โสต ศอ นาสิก	713	30
5. สูติกรรม	846	30
6. คัดกรองไข้หวัด 2009	4,976	50
7. ศูนย์ดูแลสุขภาพ	5,151	50
รวม	37,280	396

ที่มา : สถิติผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลอุ้มทองปี พ.ศ. 2552

4. เกณฑ์การคัดเลือกอาสาสมัครเข้าร่วมโครงการ (Inclusion criteria) กลุ่มตัวอย่างที่มารับบริการในแผนกผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาลคูทอง

5. เกณฑ์การคัดอาสาสมัครออกจากโครงการ (Exclusion criteria) กลุ่มตัวอย่างที่ไม่พร้อมในการตอบคำถาม และมีอาการเจ็บป่วยจนไม่สามารถตอบคำถามได้

สถานที่เก็บรวบรวมข้อมูล

แผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลคูทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือทั้งหมด 2 ชุด คือ

1. แบบสัมภาษณ์ 2. แบบสอบถาม ดังรายละเอียดในภาคผนวก ก

ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์สำหรับแพทย์แผนปัจจุบันที่ส่งจ่ายยาในโรงพยาบาลคูทอง จังหวัดสุพรรณบุรีประกอบด้วย 4 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยด้านแพทย์แผนปัจจุบัน

ส่วนที่ 1.1 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านประชากร และข้อมูลทั่วไปของแพทย์ ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง สถานศึกษา ประสบการณ์การทำงาน โดยมีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ และเติมข้อความ จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 1.2 ปัจจัยด้านจิตวิทยาโดยมีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบเติมข้อความ จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 ปัจจัยด้านระบบของโรงพยาบาล ได้แก่ นโยบายสนับสนุนด้านยาสมุนไพร บทบาท หน้าที่ของคณะกรรมการเภสัชกรรมและการบำบัด คู่มือรายการบัญชียาสมุนไพรในโรงพยาบาล โดยมีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ และเติมข้อความจำนวน 3 ข้อ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์โดยมีลักษณะเป็นเติมข้อความ จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 4 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะอื่นๆ โดยมีลักษณะเป็นเติมข้อความ จำนวน 2 ข้อ

ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับผู้ป่วยที่มารับการรักษาแผนกผู้ป่วยนอกในโรงพยาบาล

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านประชากรและข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วย ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา เขตที่อยู่อาศัย ประสบการณ์การใช้ ความต้องการ การได้รับการส่งจ่ายยา การได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว รวม 11 ข้อ

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการใช้ยาสมุนไพรที่ส่งจ่ายโดยแพทย์แผนปัจจุบัน โดยมีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ จำนวน 12 ข้อ

กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนตามแบบมาตรฐานประมาณค่า ซึ่งมี 3 คำตอบ ดังนี้

ข้อที่ถูกถ้าตอบถูก	ให้	2	คะแนน
ข้อที่ถูกถ้าตอบผิด	ให้	1	คะแนน
ข้อที่ถูกถ้าตอบไม่ทราบ	ให้	0	คะแนน

หมายเหตุ การได้คะแนน 1 หมายถึง มีการรับรู้แต่ยังไม่ตรงกับกรอบที่กำหนดให้

การได้คะแนน 2 หมายถึง มีการรับรู้ที่ตรงกับกรอบที่กำหนดให้

จากนั้นทำการแบ่งกลุ่มโดยใช้คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม โดยใช้เกณฑ์การจัดระดับ แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ระดับสูง	มีค่า	คะแนน $> (\bar{X} + S.D.)$
ระดับปานกลาง	มีค่า	$(\bar{X} - S.D.) \leq$ คะแนน $\leq (\bar{X} + S.D.)$
ระดับต่ำ	มีค่า	คะแนน $< (\bar{X} - S.D.)$

ส่วนที่ 3 ทศนคติมีอิทธิพลต่อการใช้ยาสมุนไพรที่ส่งจ่ายโดยแพทย์แผนปัจจุบัน โดยมีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ จำนวน 10 ข้อ โดยกำหนดให้คะแนนตามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ Likert ซึ่งมี 5 คำตอบ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	5	คะแนน
เห็นด้วย	ให้	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	1	คะแนน

จากนั้นทำการแบ่งกลุ่มโดยใช้คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม โดยใช้เกณฑ์การจัดระดับ แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ระดับสูง มีค่าคะแนนระหว่าง มากกว่า $(\bar{X} + S.D.)$ ถึง คะแนนสูงสุด (ร้อยละ 80-100)

ระดับปานกลาง มีค่าคะแนนระหว่าง มากกว่า $(\bar{X} - S.D.)$ ถึง $\leq (\bar{X} + S.D.)$ (ร้อยละ 50-79)

ระดับต่ำ มีค่าคะแนนระหว่าง คะแนนต่ำสุด ถึง $\leq (\bar{x} - S.D.)$ (ร้อยละ 1-49.9)

ส่วนที่ 4 ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ที่มีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายสมุนไพรของผู้ป่วยในโรงพยาบาลอุ้มทอง โดยมีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ จำนวน 6 ข้อ โดยกำหนดให้คะแนนตามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ Likert (Uebersax, 2006) ซึ่งมี 5 คำตอบ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

พอใจมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
พอใจมาก	ให้	4	คะแนน
พอใจปานกลาง	ให้	3	คะแนน
พอใจน้อย	ให้	2	คะแนน
พอใจน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

จากนั้นทำการแบ่งกลุ่มโดยใช้คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม โดยใช้เกณฑ์การจัดระดับ แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ระดับสูง	มีค่า	คะแนน $> (\bar{x} + S.D.)$
ระดับปานกลาง	มีค่า	$(\bar{x} - S.D.) \leq$ คะแนน $\leq (\bar{x} + S.D.)$
ระดับต่ำ	มีค่า	คะแนน $< (\bar{x} - S.D.)$

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1 การหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

ภายหลังจากผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม แล้วนำมาหาความตรงด้านเนื้อหา โดยนำไปปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ปรับปรุงแก้ไขข้อความ เพื่อให้มีเนื้อหาตรงกับเรื่องที่ต้องการวัด โดยใช้เกณฑ์ในการตัดสิน คือ ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิตรงกัน 2 ใน 3 ท่าน จึงจะถือว่าเป็นมติของคณะกรรมการผู้ตรวจแบบสอบถาม

2 การหาความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability)

นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา คือ ผู้ป่วยที่มาใช้บริการแผนกผู้ป่วยนอกในโรงพยาบาลบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 30 ราย แล้วนำมาตรวจสอบหาความเที่ยงของเครื่องมือวิเคราะห์หาความเที่ยงของแบบสอบถามด้วยวิธีของครอนบาช โดยการหาค่า

Cronbach's Coefficient Alpha ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบประเมินความรู้ เท่ากับ 0.83 ทศนคติ เท่ากับ 0.88 และระดับความพึงพอใจจากปัจจัยต่างๆ ด้านผลิตภัณฑ์ เท่ากับ 0.94

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) แบบศึกษาภาคตัดขวาง (Cross Sectional Study) ผู้วิจัยได้รับการยินยอมจากแพทย์และผู้ป่วย โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ รายละเอียดขั้นตอนของการวิจัยรวมทั้งประโยชน์ของการทำวิจัย ดังนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดแนวทางในการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. สิทธิในการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการวิจัยของกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ก่อนการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการวิจัยของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่าง จะได้รับทราบรายละเอียดในขั้นตอนต่างๆ โดยผู้วิจัยแนะนำตนเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย ขั้นตอนการร่วมการวิจัย ประโยชน์ของการเข้าร่วมการวิจัยดังรายละเอียดในเอกสารชี้แจงข้อมูลแก่ผู้เข้าร่วมโครงการ (Information sheet) ทั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้เวลาในการคิดและตัดสินใจในการเข้าร่วมวิจัยด้วยความสมัครใจ และไม่มีกำหนดระยะเวลาในการตัดสินใจหรือบังคับให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจทันที เมื่อกลุ่มตัวอย่างยินยอมจึงดำเนินการพร้อมทั้งชี้แจงสิทธิในการตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมโครงการวิจัยครั้งนี้ โดยถ้าปฏิเสธการเข้าร่วมโครงการวิจัยจะไม่มีผลใดๆ ต่อการดำรงชีวิต และความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน กลุ่มตัวอย่างสามารถปฏิเสธหรือถอนตัวออกจากการเข้าร่วมโครงการวิจัยได้ตลอดเวลา

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่สามารถอ่านหนังสือได้และไม่สามารถอ่านหนังสือได้ กลุ่มตัวอย่างจะได้รับทราบข้อมูลที่เป็นจริงจากเอกสารและการอธิบาย เมื่อมีข้อสงสัยใดๆ กลุ่มตัวอย่างสามารถซักถามได้จนหมดข้อสงสัย และเข้าใจรายละเอียดได้ดีทุกประการก่อนการตัดสินใจด้วยตนเองด้วยความสมัครใจ

1.3 ในการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการวิจัย เมื่อกลุ่มตัวอย่างได้ทราบข้อมูลดีทุกประการแล้ว กลุ่มตัวอย่างมีเวลาในการตัดสินใจที่จะเข้าร่วมโครงการวิจัย โดยผู้วิจัยไม่มีข้อแม้ใดๆ และไม่มีการกำหนดระยะเวลาในการตัดสินใจหรือบังคับให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจทันที

1.4 ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างไม่ยินยอมแต่ญาติยินยอม กลุ่มตัวอย่างสามารถปฏิเสธได้โดยไม่มีผลใดๆ ต่อการดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน และผู้วิจัยได้มีการทำความเข้าใจและตกลงกับกลุ่มตัวอย่างในการเคารพสิทธิการตัดสินใจของกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งผู้วิจัยไม่นำมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง

1.5 ในการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการวิจัย กลุ่มตัวอย่างสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเองโดยผู้วิจัยไม่มีการบังคับ ไม่มีสิ่งใดๆ จูงใจหรือของรางวัลใดๆ ตอบแทนเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมโครงการวิจัย

2. การลงนามในใบยินยอม กลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยนำมาเป็นกลุ่มตัวอย่างทุกรายจะต้องมีใบลงนามยินยอมโดย

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยนำมาศึกษาเป็นกลุ่มแพทย์แผนปัจจุบันที่ส่งจ่ายยาสมุนไพรในโรงพยาบาลอุ้มทองและผู้ที่มาใช้บริการในแผนกผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาลอุ้มทอง

3. การทำแบบสัมภาษณ์

3.1 ในการทำแบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัยไม่มีการระบุชื่อของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

3.2 กลุ่มตัวอย่างที่อ่านหนังสือได้ ผู้วิจัยจะแจกแบบสัมภาษณ์และอธิบายพร้อมทั้งตอบข้อซักถามหรือข้อสงสัยแก่กลุ่มตัวอย่างจนหมดข้อสงสัยและเข้าใจดีทุกประการ โดยใช้เวลาในการคิดและตัดสินใจในการทำแบบสัมภาษณ์โดยไม่มีข้อจำกัดหรือข้อบังคับใดๆ

3.3 ผู้วิจัยชี้แจงให้ทราบถึงวัตถุประสงค์และประโยชน์ของการเข้าร่วมโครงการวิจัยให้ทราบ

4. สิทธิความเป็นส่วนตัวและการรักษาสัญญาเป็นความลับส่วนบุคคล

4.1 เอกสาร แบบสัมภาษณ์ทุกฉบับ ผู้วิจัยจะทำเก็บรักษาไว้เป็นอย่างดีไม่ให้มีการรั่วไหลของข้อมูล โดยผู้ที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้นั้นจะมีเพียงผู้วิจัยและอาจารย์ที่เป็นที่ปรึกษาในการทำวิทยานิพนธ์เท่านั้น

4.2 ในการเผยแพร่ข้อมูล หรือมีการตีพิมพ์ในหนังสือหรือวารสาร และนำเสนอข้อมูล ผลการศึกษาต่างๆ ผู้วิจัยจะมีการเผยแพร่ข้อมูลในภาพรวมเท่านั้น โดยข้อมูลที่เผยแพร่เป็นข้อมูลที่ไม่มีการระบุชื่อและแหล่งที่มาของข้อมูล ผู้ที่ได้รับทราบข้อมูลไม่สามารถเชื่อมโยงไปถึงผู้ให้ข้อมูลได้

5. ผู้วิจัยชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่างทราบถึงสิทธิและประโยชน์ ดังนี้

แจ้งให้กลุ่มตัวอย่างทราบว่า หากกลุ่มตัวอย่างให้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ข้อมูลที่ผู้วิจัยได้รับจะส่งผลที่ดีทางด้านสุขภาพกับผู้อื่นต่อไปด้วย ผู้วิจัยคำนึงถึงสิทธิของกลุ่มตัวอย่าง โดยกลุ่มตัวอย่างทุกคนได้รับแจ้งให้ทราบว่าผู้วิจัยจะดำเนินการทำวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้ยาสมุนไพรในโรงพยาบาลอุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจะไม่ระบุชื่อของกลุ่มตัวอย่างแต่ใช้รหัสแทนชื่อ ข้อมูลที่ผู้วิจัยเก็บเป็นความลับ

และใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น ขณะดำเนินการวิจัยหากกลุ่มตัวอย่างไม่ต้องการให้ข้อมูลสามารถยกเลิกได้ทันทีโดยไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อกลุ่มตัวอย่าง เมื่อผู้วิจัยแจ้งพิทักษ์สิทธิ์แล้ว และกลุ่มตัวอย่างยินยอมให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจึงดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขั้ววางแผน

1.1 ผู้วิจัยเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ผ่านคณะกรรมการจริยธรรมในมนุษย์จากคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

1.2 ผู้วิจัยทำหนังสือแนะนำตัวจากคณะสาธารณสุขศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ถึงโรงพยาบาลคูทอง จังหวัดสุพรรณบุรีพร้อมทั้งส่งโครงร่างวิทยานิพนธ์ เครื่องมือในการวิจัย เพื่อขออนุญาตลงพื้นที่เก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยตนเอง

1.3 ผู้วิจัยได้เตรียมผู้ช่วยวิจัยมาช่วยเก็บข้อมูล

2. ขั้วดำเนินการ

2.1 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2 ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.3 สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างแพทย์และผู้ป่วย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยคำนวณ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนถูกต้องตามที่กำหนดไว้

2. สร้างคู่มือลงรหัส

3. นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาลงรหัสในแบบฟอร์มลงรหัส

4. ประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพรรณนา โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการอธิบายปัจจัยด้านแพทย์แผนปัจจุบัน เช่น เพศ อายุ ตำแหน่ง สถานศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ปัจจัยด้านผู้ป่วย เช่น เพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา เขตที่อยู่อาศัย ความรุนแรงของโรค ระยะเวลาการเจ็บป่วย ประสบการณ์การใช้ยาสมุนไพร ความต้องการ การได้รับการส่งจ่ายยาสมุนไพร การได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวในการใช้ยาสมุนไพรที่ส่งจ่ายโดยแพทย์แผนปัจจุบันในโรงพยาบาลอุ้มทอง

2. สถิติวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ที่กำหนด กับการใช้ยาสมุนไพรที่ส่งจ่ายโดยแพทย์แผนปัจจุบันในโรงพยาบาลอุ้มทอง โดยใช้

2.1 การทดสอบไคสแควร์ (Chi – square test) สำหรับข้อมูลที่วัดแบบกลุ่ม ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส อาชีพ เขตที่อยู่อาศัย

2.2 การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression Analysis) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และการใช้ยาสมุนไพรของผู้ป่วยนอกที่มารับบริการในโรงพยาบาลอุ้มทอง

3. การวิจัยครั้งนี้กำหนดระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ (Level of Significance) เท่ากับ 0.05 หมายความว่า ค่าสถิติที่แตกต่างกัน จะมีโอกาสผิดพลาดที่จะไม่แตกต่างกันได้เท่ากับหรือน้อยกว่า 5 ครั้งใน 100 ครั้ง

4. ใช้การอ่านสรุปประเด็นสำคัญ วิเคราะห์ในส่วนของผลการสัมภาษณ์กลุ่มแพทย์ โดยใช้คำถามปลายเปิดและปลายปิด ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่างๆ